

GOSPODARSKI VESTNIK

Št. 2.

V Gorici, dne 1. februarja 1927.

Leto V.

Izhaja enkrat na mesec. Slane letno

Uredništvo in uprava v Gorici, Via S.

10 lir. — Posamezna številka 1 liro.

::: Giovanni šte. 6., 1. nadstr. :::

Ponalis je dovoljen le s popolno navedbo vira.

Janko Furlan:

ZGLED.

Onkraj Nemčije moli v morje proti Svediji in Norvegiji majhen polotok, Danska. Pred dobrimi 100 leti je ta država šlela okrog 1 milijon prebivalcev, danes pa jih ima okrog 3 milijone. Pred 60. leti je bilo to prebivalstvo v obče še neomikano, revno, udano uživanju alkoholnih pijač; zemlja je bila v splošnem, osobi pa za živinorejo slabo pripravljena. Razen tega pa je tam obnebje trdo, poletje kratko, vrh tega je imel tedaj Danec dolgo časa slabe vlade, ki so ga uničevale.

To malo državico jemljem za zgled, kaj zmore vzajemnost kmetijskih domov, enoten nastop kmetijskih gospodarjev. Danski kmet priča, kaj doseže pridna roka. Ponosen in energičen stopa po svoji zemlji, ki jo ljubi in ceni, ker vidi v njej odliš svojega razuma. Preobličil jo je do najvišje stopnje rodovitnosti. Danski zemljделец predstavlja razmeroma največje bogastvo na svetu.

Dobri ljudski učitelji so začeli seznanjati kmetovalca z naravnimi zakladi, uvajali so ga v razmišljanje in ga pogloma vzgojili do one stopnje, kjer se mu je zasvetila sila samopomoči. Postal je samostojen in zrel za samoupravo. Tako je stopil na krepka tla — združnega gospodarstva.

Leta 1882. se je prvič združilo v Kjedinu nekaj kmetov, da osnujejo manjše majarije. Nastavili so potujočega majarja, da jih je poučeval. Zrasla je prva mlekarica, vsejano je bilo prvo seme, katero je v 20. letih pognalo čez 1000 novih mlekaren. Tudi mlekarne veleposestev so šle v zadrage, ki so danes vse v medsebojni zvezi.

Z razvojem mlekarstva se je živina naglo boljšala. Povprečno daja danes danska krava okrog 4000 do 5000, v posameznih slučajih celo 5000 do 6000 kg mleka na leto.

V mlekarskih zadrugah so najboljši veščaki kmetijstva in živinozdravništva. Kontrolorji, ki hodijo od mlekarne do mlekarne in imajo veliko teoretično (po študiranju) in praktično (po vsakdanjih izkušnjah) izobrazbo, morajo dovršiti visoko poljedelsko šolo in praktično šolo v mlekarni. Zadrage skrbijo tudi za dobre živinozdravniške kontrolorje. Ti pregledujejo krave, učijo živinorejce, nadzorujejo klajo, skrbijo za najboljšo pasmo in odstranjujejo slabe krave iz hleva. Tako se molze po vsej deželi mleko, ki je po množini in kakovosti enako.

Nekatere zadrage so le za izboljšanje živinske pasme. Za najboljšo živino je »zla ta knjiga«, kjer zabeležijo polnokrvnost, to je vrhunec kakovosti (dobroto) teh živali. Krave s 30 litri mleka so tam že navadne prikazni.

Vse mleko gre v zadrage, od koder dobi kmet nazaj pošneto mleko, ki je daja teletom, prasičem, kuretini.

Sporodno z govedorejo je šla prasičereja in perotinarstvo. Prasiče prevzamejo mesarske zadrage, ki so last kmetov. Vse delo opravljajo stroji.

Prasičereja daja Danski ogromnih dohodkov, saj je že leta 1898. prišlo 0.511 prasiča (čez eno polovico odraslega prasiča) na glavo.

Pred 50. leti danski kmet še ni mislil na rejo kurefine. Danes imajo posamezne kmetije do 1000 kokoši, katerih hrana je koruza, krompir, pesa in mleko.

Jajca nosijo otroci v šolo, kjer se nahajajo zaboji, katere odpelje zadrugi voz. Vse je tako urejeno, da se nič ne izgubi.

Koliko milijonov mark daja zraven jajc kuretina! Vse se ugodno in stalno vnovčuje. A koliko surovega masla, jajc, kureline, svinjine in masli porabijo doma! Ali ni to v prilog javnega zdravstva?!

Kmet redi živino doma, jo molze, oddaja svoje pridelke v zadruge in dobi denar domov, ne da bi moral poprej skrbeti za prodajo, ne da bi n. pr. iskal posredovalcev, preganjal živino s trga na trg in s tem nižal vrednost živali, zapravil čas in denar itd.

Zadruge so zvezane v centrale in te s konsumnimi zadrugami. Kar danski kmet potrebuje, mu priskrbijo njegove

zadruge. Kmet ne more biti ogoljufan. Zadruge imajo svoje železniške voze, svoje ladje i. dr. Državne železnice so po večjem v službi kmetije.

Zadruge proizvajalcev in odjemalcev so zvezane s hranilnicami, ki imajo velikaanske svote denarja v prometu zalagajo mlekarne, mesnice in druge gospodarske ustanove. Tudi otroci imajo posebne hranilnice.

Povsod se kmet kaže prav razumen gospodar. — In mi?

Napram danskemu kmetu smo — otroci. Kol taki pa se ne znamo kretati času primerno, sporedno z njegovimi novimi zahtevami, ki so nas prerastle. Pozno je sicer, a še je čas, da se po treznem preudarku odločimo in zedinimo za skupno delo, ki bo lajšalo in krepčalo.

ZADRUŽNIŠTVO

AGRARNA POSOJILA ZA NAKUP UMETNIH GNOJIL IN NAŠE ZADRUGE.

Pri današnjem velikem pomanjkanju denarja so nekatere zadruge prošile za agrarni kredit v svrhu, da morejo priskrbeti svojim članom potrebnih gnojil za obdelovanje zemlje. Dobile so ga po 6.25%. Vrniti pa morajo posojilo točno v roku 1 leta.

Pri devoljevanju lovrstnih posojil se postopa tako-le: Posesnik, ki dobi od zadruga kmeljske potrebščine (umeina gnojila, modro galico, žveplo itd.), da zadrugi mesto gotovine posebno agrarno menico, ki jo je sam podpisal. Razen njega kol dolžnika mora podpisati dolično menico tudi celo načelnikstvo zadruga kol jamstvo, in zadruga mora menico še žirirati.

Zadruga, ki bi si hotele priskrbeti takega kredita, naj naslovijo prošnjo na Istituto Federale di Credito delle Venetie, vložijo naj jo pa pri Zadrugi zvezi v Trstu. Prošnji mora zadruga priložiti overovljen prepis pravil in overovljen

prepis sklepa o vpisu poslujočega načelnikstva v zadrugi register.

Podrobnejša navodila daje Zadruga zveza v Trstu, kakor tudi uredništvo Gospodarskega vestnika v Gorici; ter Goriška ljudska posojilnica v Gorici, Via Carducci 7/I.

— :: —

ZADRUŽNI TEČAJ V TRSTU.

V času od 9. novembra do 17. decembra 1926. je priredila Zadruga zveza v Trstu IV. zadrugi tečaj. O potrebi in koristi takih tečajev smo že ponovno pisali v našem listu. Radi tega ne bomo tu premlevali stvari, ki so že slehernemu čitatelju znane, to pa tem manj, ker so se obiskovalci prejšnjih treh tečajev v praktičnem življenju najbolje obnesli. Za zadnji tečaj pa je bilo posebno pomembno dejstvo, da se je vršil pod pokroviteljstvom »Državne zadrugne organizacije« (Ente Nazionale per la Cooperazione), ki jo je zastopal ob otvoritvi tečaja inž. Astori.

Po zaključku tečaja pa je ta držav-

na ustanova izrazila Zadružni zvezi pisмено svoje zadovoljstvo nad doseženimi uspehi. Pisala je takole:

»Pobuda, ki je imela toliko obetajoči uspeh, zasluži spodbuje, in se mora nadaljevati in razširiti v letu 1927. v letu, v katerem bo moralo imeti zadružništvo v vsakem oziru nov razmah. Zadružni

Učili so se sledeči predmeti: zadružništvo, zadružno računstvo, knjigovodstvo, dopisovanje in zadružna zakonodaja.

Poučevali so: profesor dr. Lavo Čermelj, revizor Zadružne zveze dr. Miran Kajin in odvetnik dr. Mirko Vračovič.

Udeležniki IV. zadružnega tečaja v Trstu.

tečajji so nedvomno najbolj izdatno, uspešno in najbolj primerno sredstvo za ustvaritev liste široke zadružne zavesti, od katere pričakuje državna zadružna organizacija svojo najboljšo okrepitev.«

Tečaj je pohajalo 30 udeležencev in sicer: 9 iz Iržaške, 17 iz istrske, 3 iz goriške in 1 iz reške pokrajine.

Obisk je bil za dobo vsega tečaja, ki je trajal celih šest tednov, izredno dober, saj je znašal povprečno nad 98%.

Po starosti je imelo 13 udeležencev od 16 do 20 let, 15 od 20 do 30 let, 2 nad 30 let.

Vodstvo tečaja je bilo poverjeno profesorju Čermelju.

Uspehi tečaja so bili zelo zadovoljivi: 3 udeleženci so končali tečaj z odličnim, 10 s prav dobrim, 13 z dobrim in 4 z zadostnim uspehom.

Uspehi so tem večji, ako pomislimo, da so dovršili vsi udeleženci z izjemo samih treh, ki pa niso med odličnjaki, samo podeželsko ljudsko šolo.

Priobčena slika nam kaže učence in učitelje tečaja ob njegovem zaključku.

Poravnajte naročnino za „Gospodarski vestnik„!

Zadružna zveza v Trslu:

VAŽNO ZA NASE POSOJILNICE.

V zadnji številki smo poročali o novih ukrepih, ki jih je izdala državna vlada v zaščito koristi vlagateljev in hranilnih vlog. Obljubili smo, da priobčimo v tej številki še za predpisane prijave primeren vzorec.

I. Vzorec za prijavo finančnemu ministrstvu.

V zmislu ukaznega zakona z dne 6. novembra 1926. št. 1830, objavljenega v uradnem listu Gazzetta Ufficiale z dne 17. decembra 1926. št. 289, morajo vse naše posojilnice brez ozira, ali imajo omejeno ali neomejeno jamstvo, napraviti na finančno ministrstvo posebno prijavo, za katero prinašamo spodaj poseben vzorec. Prijava mora biti napravljena na kolekovanem papirju 2 (dveh) lir. Odposlati se mora na pristojno mesto pravočasno, to je na vsak način pred 17. marca 1927., katerega dne poteče predpisani rok za prijavo. Najboljše je tozadevno pismo poslati priporočeno.

..... il 1927.

Al

Ministero delle Finanze, Direzione generale del tesoro,

Roma.

A sensi del R. Decreto-Legge 6 novembre 1926 N.o 1830 il sottoscritto consorzio

dichiara:

I. La sua ragione sociale suona (1).

II. Il consorzio è costituito a sensi della legge 9 aprile 1873 N.o 70 leggi ex regime (B. L. I. 70).

III. Il consorzio fu costituito il (2).

La quota consorziale ammonta a Lire La garanzia è illimitata (limitata) e precisamente per ogni quota versata volte tanto (3). Il consorzio si prefigge di favorire l'economia dei suoi soci procurando loro il credito necessario. I suoi mezzi sono: le quote consorziali, i depositi a risparmio, il

fondo di riserva, le tasse di adesione e i contributi amministrativi.

Il consorzio è rappresentato ed amministrato dal Consiglio di Amministrazione composto da membri. Firma validamente in modo che accanto o sotto la ragione sociale sottoscrivono (4).

IV. Il capitale sociale ammonta a Lire (5).

V. Il consorzio ha la sua sede in (6).

Podpis.

(Tu se pritisne pečat in podpiše, kakor določajo pravila).

Opazke:

(1) Navede naj se natančno ime in sedež posojilnice, kakor je vpisano v zadružnem registru. Ako je le slovensko ime vpisano, naj se označi tudi italijanski prevod.

(2) Tu naj se vpiše dan, ko je bila posojilnica ustanovljena, to je dan, katerega se je vršil ustanovni občni zbor posojilnice in kadar so se podpisala izvirna pravila.

(3) Pri posojilnicah z omejenim jamstvom je treba označiti, kolikokratno je to jamstvo, pri vseh posojilnicah pa koliko znaša zadružni delež.

(4) Tu je treba označiti, kdo in kako podpisuje načelništvo za posojilnico. V tem oziru so merodajna zadružna pravila, ki gotovo vsebujejo pri vseh posojilnicah tozadevno določbo.

(5) Kakor zadružna glavica se vpiše skupni iznos vseh zadružnih deležev rezervnih zakladov (splošnega in posebnih) ter druga lastna sredstva posojilnice (lastne vloge in slično).

(6) Tu naj se navede ime kraja, kjer ima posojilnica svoj sedež.

II. Vzorec za prijavo ravnateljstvu podružnice Banca d'Italia.

Posojilnice z omejenim jamstvom morajo sestaviti v istem roku izkaz takih članov, ki imajo višja posojila, kakor znaša ena petina celokupnega iznosa zadružne glavice, to je zadružnih deležev in rezervnega zaloga. Pri tem ni nikake razlike, ali so ta posojila dana v

tekočem računu ali v računu posojil. Ta seznam se mora poslati ravnateljstvu podružnice Banca d'Italia, ki se nahaja v glavnem mestu pokrajine, v kateri ima posojilnica svoj sedež. Za naše posojilnice pridejo v poštev podružnice Banca d'Italia v Gorici, v Trstu, v Pulju ali na Reki. Prijava naj se sestavi približno takole:

..... il 1927.
 All'Ill.mo signor
 Direttore della Filiale della Banca
 d'Italia

In concordanza alle disposizioni del R. Decreto-Legge 6 novembre 1926 N.o 1830 art. 16 denunciemo i seguenti fidi che eccedono il limite indicato stabilito dello stesso decreto:

1. (1) da
 N.o (2) credito ammontante a
 L. (3).
 2. da N.o ...
 credito ammontante a L.
 3. itd. itd.

Podpis:

(Pečat in podpisi, kakor določajo pravila).

Opazke:

- (1) Ime in priimek člana,
- (2) kraj bivališča in hišna številka,
- (3) znesek posojila.

* * *

Poudarjamo vnovič, da velja za obe prijavi rok 17. marca 1927. Posojilnice naj izvršijo svojo dolžnost rajši prej, kakor prepozno.

ZIVINOREJA

Živnozdravnik Josip Gerbic:

KEDAJ GOVEDO KAŠLJA?

»Sedaj tri leta sem bil kupil kravo v starosti petih let. Bila je s frišnim mlekom. Opazil sem bil, da nekaj malega kašlja, ali ker je dobra mlekarica, se nisem več zme-nil za to.

Pri meni je telila še dvakrat in se je tudi zboljšala pri mesu in mleku. Sedaj pa se opaža, da jo kašelj vedno bolj nadleguje, posebno kadar pije mrzlo vodo, ali pa ako močno leta.

Breja je pet mesecev, žre rada in je prav lepo rejena. Ker je prav dobra mlekarica, bi jo rad redil do najvišje starosti. Kaj mi svetujete Vi? Ali je mogoče, da bi mi poginila radi boleznii, ki jo ima sedaj?«

Iz pisma M. K. L.

Silno pogostokrat se pojavlja kašelj pri goveji živini. Pa ne, da bi bil živinorejec radi tega vedno v strahu. Nel Naši govedorejci se radi tega včasih prav nič ne razburjajo. Saj kašelj ni

vedno hude narave, to je, ne znači vedno hudih bolezenskih sprememb v sopilih in še globlje v telesu. Da bi nam bila stvar o kašlju malo bolj jasna, poglejmo nekoliko v sapnik goveda, in če treba tudi dalje noter v telo, od koder ima kašelj svoj izvor.

Ali ni morebiti kakšen prehlad ali kaj drugega v takozvanem jabolku sapnika? Mnog neuk govedorejec si včasih predstavlja, da je govedo požrlo kokošjo pero. To kokošje pero naj bi ostalo tam nekje okoli sapnika in ta stvar naj bi ščegetala žival in povzročila kašelj. Čisto navadna vraža je o kokošnjem peresu, kakor jih imajo nekateri živinorejci še sto in sto drugih, ki niso nič manj neumne kot ta. Prehlad v jabolku in sapniku pa prav lahko povzroča pri govedu kašelj. Ako govedo zakašlja, ko pije mrzlo vodo, ako govedo kašlja posebno proti jutru in zjutraj, ko je zrak bolj mrzel, ako opazimo pri kravah - hlevaricah, da kašljajo, ko pridejo slučajno na svež zrak in pri tem malo pobežljajo, si moramo predstavljati, da ni v jabolku in sapniku vse v redu, ter da se je sluznica vsled pre-

hlada spremenila. Zdravljenje kroničnih bolezni, katere imajo že za posledico spremembo organov, je precej oteženo. Sicer pa radi te bolezni govedo ne trpi in tudi ne pogine.

Ako izvira kašelj iz bolnih pljuč je že slvar resnejša. Kronični katarji v pljučah, razširjenje pljuč so bolezni, katere dobimo zelo pogostokrat pri goveji živini in katere povzročajo kašelj. Ali natančno razločevanje teh bolezni je mogoče samo strokovnjaku.

V naših krajih niso prav redka ječična goveda, ki vedno kašljajo. Ako imamo govedo, ki kašlja, a se pri tem redi, ne bomo nikoli v skrbeh, da imamo opraviti s tuberkulozo. Znano je, da ima jetika za posledico manjšanje telesne teže.

Zelo pogostokrat nam govedo kašlja, ko je v njegovem želodcu kakšno železo ali kaj sličnega. Ako tuja ostrá slvar preluknja želodec, ter zaidé v prepono, to je v »mreno«, katéra deli prsno od trebušne votline, tudi takrat govedo kašlja, kajli prepona se dotika pljuč in od tu izvor kašlja.

Kedaj se nahaja v govedu železo, je včasih še za strokovnjaka težje določljiva zadeva.

Ne redkokrat povzročajo kašelj pri goveji živini metljaji v jetrih. So to neki zajedavci, kateri žive tu pa tam v jetrih goveda, ter povzročajo včasih precejšnje povečanje jeter. Ker pa leže jetra lik ob preponi in prepona lik ob pljučah, ni nič čudnega, ako povečana jetra neposredno dražijo pljuča in s tem povzročajo kašelj.

—::—

M. K.:

O PODKLADANJU IN VALITVI KOKOŠI.

Trajanje valitve.

Kokošja jajca se navadno izvalijo v treh tednih ali 21 dneh. Vedno pa ni tako. Čimbolj enake starosti so jajca, tembeli enakomerno in istočasno prihajajo piščeta na dan. Tudi od koklje je mno-

go odvisno. Ena čepi zvesto in skrbno na jajcih, druga pa ne. Seveda nima vsaka enake telesne gorkote. To so vzroki, ki vplivajo na dobo izvalitve. Dokazano pa je tudi, da se pišče prej razvije v svetlem kakor v starejšem jajcu. Develnajstega ali dvajsetega dne je običajno pišče že tako razvito, da skuša prepikati jajčjo lupino, kar se mu posreči v približno 12 urah. Zgodi se torej lahko, da nekatera piščeta izlezejo na dvajseti, druga pa šele na dvajset in tretji dan.

Podkladanje.

Če se pripeti, da bi lahkomišelná koklja zapustila jajca, ne obupaj takoj! Jajca so kljub temu dobra. Podložijo pa naj se čimprej drugi kokli, kajli zarojeno piščice v jajcu ima veliko živlensko silo v sebi, mnogo večjo, kakor si kdo misli. V drugi dobi valitve ne škodi podloženim jajcam nič, četudi bi koklja že dva dni ne sedela na njih. Razume pa se, da mora biti v tem slučaju vreme dovolj gorko, ne pa mrzlo, kakor spomladi. Piščeta ostanejo živa, izvalijo pa se dva dni kasneje. Kdor podloži starejša in sveža jajca skupno, želi pa, da bi se piščeta istočasno izvalila, naj podloži sveža jajca en dan kasneje nego stara. Če se hočeš prepričati, ali so podložena jajca oplojena, vzemi na peti dan vsako posamezno izpod koklje, drži ga s palcem in kazalcem proti svetlobi (tudi proti luči) tako, da je širši konec jajca zgoraj. Pri tem opazuj. Ako je v jajcu zaplodek, zapaziš na eni strani jajca neko temno tvarino, na sredi pa temno točko, ki izžareva na vse strani črne nitke. Neoplojeno jajce pa je svello. Takih jajc, ako jih ne maraš porabiti v kuhinji, ne zavrži, temveč shrani jih, ker so jako tečno hranilo za piščeta.

Ne sili piščeta iz jajca!

Razširjeno je naziranje, češ, da pišče ne more zlahka iz jajca. Temu pa ni tako. Priporočljivo je, da se piščetu nikdar ne pomača iz jajca in nikoli ne prebija lupina. Krvne žilice, ki so razmrežene v zunanji jajčji mreži, so še vedno polne krvi, ko prične pišče prebijati lu-

pino. Ako se torej na katerem mestu lupina nasiloma odtrže, se lahko pripeti, da se poškoduje krvna žilica, kar povzroči brezdovomno pogin piščeta. Če ne pridejo vsa piščeta sočasno na dan, a koklja mirno čepi, naj se poberejo vse prazne jajčje lupine sprti izpod koklje. Če je koklja plašljiva, pa pustimo raje na miru vse, ker bi znala drugače splašena žival mnogo pokvariti. V slučaju, da bi se nekatera jajca ne izvalila pravčasno, vzemimo jih izpod koklje in denimo jih previdno v skledo z mlačno vodo. Jajca, ki se v vodi premikajo gor in dol, imajo živa piščeta; od onih, ki so mirna, nimamo pa pričakovati ničesar več.

Ravnanje z izvaljenim piščeci.

Najpriporočljiveje je, da vzamemo izvaljena piščeta takoj, ko so se osušila, izpod koklje in jih denemo v kak zabojček na volno ali bombaževino in jih tudi s tem blagom pokrijemo. Ko so vsa piščeta prilezla iz jajc, jih moramo pustiti pri koklji, ki jih najprej nauči piti in jesti. Dobra piča za izvaljene živalice so posebno trdo kuhana, z lupino vred na drobno razsekljana jajca. Snaga v gnezdu je v tem času neobhodno potrebna.

Pozabiti ne smemo, da se koklja semtertja rada povali v prahu ali pesku. Zato pa ji moramo omogočiti takšno kopaljo. Ko so piščeta štirinajst dni stara, so že kepka. Damo jim v tem času lahko tudi na drobno razsekano meso ter suh črn zdrobljen kruh. Mokrega kruha bi jim ne smeli pokladati. Pozneje skrbj že koklja sama, da njeni mladiči ne trpijo lakote in žeje.

Končno moramo še omeniti, da je treba paziti prav posebno na to, da se piščeta ne zmočijo. Če dežuje ali pa, ako je mrzlo, je najbolje, da spravimo kokljo in njeno čredico na varno v kakšen zaprt prostor, kjer naj ostane, dokler se vreme ne popravi.

—::—

KRMA DOMAČIH ZAJCEV.

Dobičkanosnost reje domačih zajcev zavisi od načina krmljenja in krme

same. Dobra, tečna in zdrava hrana pospešuje rast, utrjuje zdravje živali in jo ohrani zdravo. Nasprotno pa učinkuje slaba, pokvarjena krma slabo na žival, kakor tudi na gojitelja; zajci mu ne donšajo fistlega dobička, fistlega veselja, ki si ga želi.

Domači zajec izvira iz rodu poljskega zajca, ki so ga udomačili. Reja je tako vplivala nanj, da imamo danes mnogovrstne pasme domačega zajca, ki se odlikujejo z raznovrstnimi svojstvi — a se krmijo z enako krmo kot prastarši, to je z naravno krmo.

Krma domačih zajcev sestoji v glavnem iz sveže (trave, detelje in druge zelenjave) in suhe krme (sena, slame, žita itd.). To krmo dobi divji zajec navadno na izbiro v naravi. Zato moramo tudi mi to naravno stran upoštevati in nuditi kuncem kolikor mogoče različne krme.

Za svežo, kakor tudi za suho krmo, ki jo dobivajo domači zajci, veljajo ista pravila kot za govejo živino.

1. Trave oziroma detelje nakosi, ko je minula rosa. Ako pa ti slučajno nadleguje deževno vreme, tedaj si pripravi nekaj več krme (za eden ali dva dni), ki pa jo moraš razgrniti, da se posuši in ne ugreje.

2. Detelje ne krmi premlade, ampak še-le ko je v cvetju. Če pa jo krmiš, krmi jo previdno! V manjši meri velja to tudi za travo.

3. Krma ne sme biti rosna, ugreta ali od slane uničena. Ravno tako tudi ne pokladaj plesnivega sena, ovsaa ali drugače pokvarjene krme, da ne povzroči obolenja ali še celo smrti živali.

4. Trava in detelja dosežeta največje redilno vrednost v cvetju. Zato jo takrat nakosi za zimsko, a tudi za poletno krmljenje. Kajti domačemu zajcu moramo tudi poleli večkrat pokladati suho krmo.

5. Pri krmljenju drži se reda! Pokladaj dva- ali trikrat dnevno.

6. Kuncu prija, da krmo večkrat menjaš.

7. Ne zabi tudi na vodo, posebno, ko pokladaš suho krmo.

8. Posodo, ki jo rabiš za krmljenje oziroma za napajanje, imej vedno snažno in jo večkrat razkuži.

9. Pomni vedno: red in snaga sta polovica zdravja!

—::—

RAVNANJE Z MLADIMI GOSKAMI.

Ko so se goske izvalile, pusti jih 24 ur na miru, ker ne rabijo krme. Najbolj kritična sta za goske prva dva dneva po izvalitvi, radi tega je treba prav v tem času ravnati z njimi skrbno in previdno. Težavno je sicer, pripraviti jih na zauživanje krme, ali če si potrpežljiva in si na vse mogoče načine prizadevaš, dosežeš kmalu tudi to.

Krma za goske mora biti tako raznovrstna kakor za piščeta in purke. Prve tri dni po izvalitvi pokladaj jim trdo kuhana in nadrobno sesekana jajca, kale-

rim primešaj nadrobno sesekanih kopriv ali pa divjega regrata. Za tem začni jim dajati kuhanega in nadrobno zmečkane krompirja, kateremu primešaj nekoliko otrobov in zribanega kruha. Poneže začno žreti tudi travo, zato poskrbi, da bodo imele tudi to na razpolago. Ko dosežejo starost 8 dni, ni treba, da se zanje preveč brigaš.

V starosti enega ali poldruega meseca jih lahko brez vse skrbi ženeš na pašo, in ta jim popolnoma zadošča, da se prehranijo po dnevu, zvečer pa jim pokladaj nekoliko ovsu, kuhanega krompirja ali ječmena, da se bodo same vračale s paše. Najprimernejša trava za gosjo pašo je travniška lačovka, rastoča na travniku, po katerem teče voda. Ako takega pašnika nimaš, priskrbi jim vode in pazi, da se bodo kolikor mogoče pasle v senci.

MLEKARSTVO

Ing. Anton Podgornik:

VZOREC OPRAVILNIKA ZA ZADRUŽNE MLEKARNE.

(Konec.)

Člen 10. — Člani imajo pravico dobiti za svojo rabo iz mlekarne mlečne izdelke in mlečne odpadke, ne da bi jih takoj plačali. Vendar pa ne sme presegati množina prevzetih mlečnih izdelkov in mlečnih odpadkov polovice vrednosti izročnega mleka. Ceno mlečnih izdelkov in mlečnih odpadkov kakor tudi ceno izročnega mleka določi vnaprej načelništvo skupno z nadzorništvom. Za oddajo blaga se določi urnik, ki se pribije v mlekarni.

Članom je prepovedano trgovati z blagom, ki ga prevzamejo iz mlekarne.

Člen 11. — Predujmi v denarju, ki jih smejo člani dvigniti po predidčem dovoljenju načelništva, ne smejo presegati polovice vrednosti v mlekarno izročnega mleka. V dovoljene predujme pa mora biti vedno všteta tudi vrednost

mlečnih izdelkov in mlečnih odpadkov, ki so jih prevzeli člani.

Člen 12. — Vsako leto dobi član knjižico, ki nosi njegovo ime in številko matice. V to knjižico vpisuje prevzemnik mleka v mlekarni količino vsakikrat donešenega mleka. V knjižico se zabeleži tudi količina, kakovost in cena prevzetega blaga ter dvignjeni predujmi v denarju.

Vse to pa se tudi zabeleži v knjigah, ki jih vodi načelništvo in v katere imajo pravico vpogleda tudi člani.

Člen 13. — V področje mlekarija spada:

a) sprejemali mleko, ki ga donesejo člani, ga stehfati in vpisati takoj količino bodisi v članovo knjižico bodisi v prevzemno knjigo;

b) paziti, da je mleko pristno in da odgovarja predpisom 4. in 5. člena. V ta namen je dolžan napraviti potrebne preizkuse s pripravami, ki jih ima na razpolago. Poročati načelništvu v najkrajšem času o prestopkih proti rečnim določilom;

c) pripravljati razne mlečne izdelke, ki jih določi načelnštvo, jih pravilno hraniti in oskrbovati;

d) voditi dan za dnevno posebno knjigo o vsakdanjem podelavanju mleka;

e) prodajati izdelke mlekarne po cenah in določbah, ki jih sklene načelnštvo;

f) skrbeti za rejo prasičev in telet, ki bi jih zadruga utegnila rediti na svoj račun;

g) hraniti pravilno ves izročeni mu inventar;

h) pregledovati hleve in živino članov, prisostvovati molzenju tam, kjer bi se mu zdelo potrebno ali kadar bi mu naročilo načelnštvo, da se uveri o nedostalkih. O vsem tem je dolžan poročati načelnštvu;

i) predlagati načelnštvu, kaj naj vse ukrene v prid in korist zadružne mlekarne.

Člen 14. — Mlekarjev namestnik je

podrejen mlekarju, katerega podpira in mu pomaga pri vseh njegovih opravilih.

Člen 15. — Knjigovodja prisostvuje pri sprejemanju mleka, vpisuje količine mleka, ki jih izroče posamezni člani, vodi vse knjige, ki zadevajo upravo, sestavlja računске izkaze, ki jih zahteva načelnštvo in pomaga sestavljati računске zaključke.

Člen 16. — Blagajnik hrani gotovino in kreditne listine zadruga, prejema plačila in izplačuje nakazila, ki jih naroči načelnštvo, vodi sproti blagajniško knjigo ter je odgovoren za vse zadružno blagajniško poslovanje.

Člen 17. — Vsak vslužbenec je odgovoren napram zadrugi za pomote, pomanjkljivosti in škodo, izvirajoče iz njegovih opravil. Če se more oddaljiti iz občine ali če je iz kakršnegakoli razloga zadržan, izvrševati redno poverjeno mu delo, mora pravočasno o tem obvestiti načelnštvo, da le to preskrbi osebo, ki ga začasno ali trajno nadomešča.

ČEBELARSTVO.

Janko Vodopivec:

NOV NAČIN KRMLJENJA ČEBEL.

Letošnja pomlad bo za nas čebelarje v splošnem pomlad krmljenja?

Srečen čebelar, ki ima v zalogi dovolj medu, ki je najnaravnejša in najboljša hrana čebel.

Med je treba polagati kolikor mogoče gosto tekoč. Na 10 l kristalizirane ali strjenega medu, se prilije 1 l vode. Ta se dobro segreje na 60–70° R. Ko se zmes potem popolnoma shladi, se nalije v čisto, mlado satovje, pa se vloži čebelarjam v njihovo središče. Za polnitev panjev je jako primerna kaka spraznjena škatlica paradižnikove konzerve ali kaj enakega. V dno škatlje se napravi s šilom ali žeblijem kakih 10 luknjic, skozi katere se potem natoči sat.

Ker je pa letos sploh premalo medu, treba bo seči po sladkorju.

S tem pa bomo tako krmili:

Na 10 kg prilijem 1 do 2 l vode, to poslavim v posodi k ognju, na žrjavico. Na šledilniku pa polagoma razgrevam z zakritimi obročki, da se vse raztopi. Paziti je treba, da se ne prismoji, ali orumeni, zato je treba neprestano mešati. Ko se je vse raztopilo, kuhati je dalje, da zopet voda izhlapeva in polagoma izhlapi, ne sme pa porumeneti. Raztopina postaja vedno gostejša. Kedar je tako gosta, da se napravijo strjene nitke kot pajčevina, kedar vzdigneš kuhlalnico iz lonca — je dovolj zgoščeno. Tedaj vzameš posodo od ognja, ker drugače se ti stverijo zopet zrnca iz sladkorja, kakor so bila prvotno.

To gosto tekočo zmes je potem naliti v pripravljena koritca iz močnega papirja.

Koritca si napraviš, ako primerno velik kos papirja na robih privihaš navzgor ter postaviš v prazen okvirček svojih panjev. Postaviš ga na mizo, ali

vodoravno ploskev, pa naliješ s to gosto tekočino.

Ko se to ohladi in strdi, zamoreš papir odvzeti, ali ga pustiti na sladkorni plošči.

To ploščo potem privežeš z drobno žico k okvirčku in potisneš v sredino čebelnega gnezda.

Ta sladkorna plošča ima lahko 1 do 2 kg. To je pač odvisno od naših velikih ali manjših okvirjev in pa nas samih.

Razume se, da je treba pozneje spraznjene okvirčke odstraniti, da ti čebele ne zgolovijo na njih čiste trotovine!

Ugodnosti tega načina krmljenja nečem nadalje razmotrivati, rečem le, da meni se je to obneslo v preteklih letih s popolnim uspehom.

—::—

VESTI.

Kdor se želi naročiti na Slovenskega čebelarja, naj pošlje Slov. čeb. zadrugi v Gorici, Via Carducci 18 lir, ki potem poskrbi, da se mu bo list dostavljal.

Satnice bo tudi letos izdelovala Slov. čeb. zadruga. V ta namen sprejema vosek v predelavo, ter ga tudi kupuje in plačuje do 16 lir za kg, po kakovosti.

SADJARSTVO

SADJEREJSKE NAGRADE.

Svoječasno smo poročali, da je razpisala pokrajinska uprava v Vidmu natečaj za nagrade umnim in podjetnim sadjerejem. Rok za vlaganje teh prošenj je sicer potekel z 31. decembra 1926. Kakor smo pa izvedeli, sprejema vinarski in sadjarski oddelek kmelijskega urada v Gorici še vedno take prošnje. Svelujemo našim sadjerejem, da takoj prosijo za nagrade.

Za te nagrade je na razpolago 20.000 lir. Posamezne nagrade se bodo gibale med 200 in 2000 lirami.

V prošnji je treba navesti: a) občino in kraj, kjer se nahaja sadovnjak; b) dobo, v kateri je bilo drevje nasajeno; c) plemena in vrste sadnega drevja; č) druge morebitne podatke o sadovnjaku in d) natančen podpis in naslov prosilca.

Po možnosti naj se prošnji priloži tudi približen obris površine in lege sadovnjaka.

Pred odločitvijo o podelitvi nagrad bo posebna komisija pregledala za lekmo priglašene sadovnjake. Njeni sklepi so nepreklicni in neizpodbitni.

Prošnje naj se oddajo Kmetijskemu uradu v Gorici, Via Triesle št. 43.

ŠKROPITE BRESKOVE NASADE!

Ako hočete, da Vam bo sadno drevje rodilo, ga morate varovati pred številnimi škodljivci, kakor drugod, tako je tudi pri sadnem drevju najboljšo, da skušamo razne bolezni zabraniti, da ne pustimo, da drevesa napadejo bolezni in šele potem začnemo z zdravljenjem. Povsod je lažje bolezen zabraniti, kakor jo pregnati, ko se je enkrat razpasla.

Najprimernejši čas za zabranitev raznih sadnih bolezni in drugih škodljivcev, je ravno zimski čas. Prav posebno pa je potrebno, da pazimo sedaj na breskvine nasade. V ta namen moramo breskve škropiti, za kar so sedaj zadnji časi.

Breskev, ki jo napade kodravost, zgubi listje, ošibi in v par letih usahne. Ako pa jo po zimi 2 do 3 krat škropiš z raztopino modre galice in apna (3 do 4%), dosežeš, da bodo breskvini nasadi odporni proti raznim boleznim.

Priporočljivo je trikratno zimsko škropljenje in sicer prvič meseca novembra, drugič januarja, tretjič pa sedaj takoj.

**Jablane, hruške in druge cepe,
cepi v mladosti za stare zobe!**

VINOGRADNIŠTVO.

Dr. Peter Vallig:

DIVJAK ZA CEPLJENJE TRT »B B 5«.

Ko je leta 1890 avstrijsko poljedelstvo ministrstvo zvedelo, da se je na Francoskem izkazal divjak Berlandieri, je sklenilo, da naroči iz Francije večjo količino teh divjakov, in sicer križanke Riparia Berlandieri (420 A, 34 E. M. itd.) Berlandieri Rupestris. Ti divjaki so dejansko pokazali boljše lastnosti od prejšnjih Rupestris Monticola in Solonis.

Veja divjaka »B B 5«.

Iz strahu pred prenosom bolezni »Blackrot« (Laestadia Viala, jagode, peclji in tudi deli listov počrne in se posuše) iz Francije in ker je bilo povpraševanje po novem divjaku vedno večje, so sklenili nekateri trtničarji, da si nabaviyo iz Francije seme (ne kolči) novih kri-

žank, ter da si vzgoje sami divjake iz semena.

Pri tem je bil najsrečnejši Teleki, ki je začel vzgajati divjake na debelo. Na mednarodnem poljedelskem kongresu na Dunaju je bil od Telekija vzgojen

List divjaka »B B 5«.

divjak označen kot zelo dober. Na kongresu je zastopal poljedelsko ministrstvo g. Kober, ki je bil tedaj poročevalec za vinogradništvo. Kober je trdil, da prekašajo Telekijevi divjaki francoske izvornike, posebno kar se tiče dobrote lesa.

Telekiju pa so pozneje očitali, da ni pazil dovolj na čistost svojih divjakov, posebno ker jih je zelo hitro spravil na trg, ne da bi jih prej primerno dolgo preizkušal.

Tedaj je začel svoje delo Kober sam. Podlago njegovemu dvajsetletnemu preizkušanju so dali divjaki vzgojeni po Telekiju. Tako je bil vzgojen od Koberja križanec »Riparia Berlandieri 5 B B«, ali kratko »B B 5«. Novi križanec je vzgojen samo iz enega semena, kar daje posebno jamstvo, da je čist.

Mladi poganjki divjaka »BB 5« so svetlo-rdečkasti, žilice na listkih so tudi svetlo-rdečkaste z mehurčki, zobje na robu lista so topi. Les divjaka je kostanjeve barve, zelo trd z zelo malo sredice, vsled česar tudi kolči tako rade ne gnijejo. Nov divjak tudi zažene jako močno korenice, ki pa zavzema prav malo prostora v zemlji; korenine gredo večinoma navpično v tla. Na ta način ni divjak toliko odvisen od zunanjih vplivov vreme-

tiči po izjavi njegovega vzgojitelja v tem, da les dobro dozori. To so pokazali tudi poizkusi v Gorici. Druga prednost je ta, da nov divjak proizvaja zelo mnogo lesa, kar je za vsakega trtoorejca ogromne važnosti. Tudi o tem sem se sam pričal. Prednost novega divjaka bi bila po njegovem vzgojitelju tudi ta, da se cepiči zelo radi primejo, celo rajše nego pri Riparia. Mi tega za enkrat ne moremo potrditi, ker smo prvič cepili na »5 BB« v letu 1924. in nam manjkajo torej večletni poskusi. V prvem letu smo opazili, da se je prejelo 65—70% cepičev.

Po izjavi dr. Tiela spada divjak »BB 5« k onim divjakom, ki najbolj kljubuje trtni uši. Poleg tega uspeva tudi v taki zemlji, ki vsebuje do 75% apnenca. Nadalje je novi divjak prav malo podvržen bledici; uspeva dobro v apneni, pa tudi v ilovnati zemlji. Kober trdi nadalje, da cepljenke na podlagi »BB 5« kmalu in zelo izdatno rade. Listje cepljenk kaže, da je zelo dobro hranjeno, ima zelo živo zeleno barvo in zato tudi uspešnejše kljubuje strupeni rosi. (Nekaj o tem pričajo priobčene slike).

Vsled navedenih dobrih lastnosti rabijo v vinorodnih krajih Avstrije les »BB 5« v vedno izdatnejši meri. Divjak je pri ondoznih vinogradnikih zelo priljubljen. Ako so vse prej navedene prednosti resnične, dobi ta divjak prijateljev tudi med našimi vinogradniki.

Kdor bi želel tozadevno še več pojasnil, ali bi se hotel natančneje poučiti o poteku poizkusov, naj se obrne na vinorejski in sadjarski oddelek Kmetijskega urada v Gorici, Via Trieste št. 43.

Tipičen list divjaka »BB 5«.

na, razvito korenice pa omogoča tudi izrabljanje nižjih plasti in tudi izrabo revnih tal. Korenice pa se razvije kot pri Riparia, vsled česar moramo kolči čuvati in paziti na njih svežost.

Največja prednost novega divjaka

KLETARSTVO.

Just Ušaj:

»JULLIEN«.

Rdeči prah »Jullien« (izgovori žulljen) je priznано dobro in priporočljivo čistilo za vino. Ta prah izdeluje že več kakor pol stoletja neka francoska tvrdka iz posušene živalske krvi. Prah

je široma sveta znan. Tudi pri nas se veliko rabi.

Ker se marsikateremu vinogradniku ne bodo hotela vina tudi po prvem pretakanju sama učistiti, bo marsikdo prisiljen rabiti to, ali ono čistilo. Izbira raznih čistil je velika, vendar je v največjih slučajih uporaba »Julliena« naj-

bolj priporočljiva, ker je čiščenje vina s tem prahom najbolj enostavno in po ceni. Jullien se rabi tako-le:

Na vsakih 100 l vina, ki ga hočemo čistiti, vzamemo 15 gramov tega prahu. Preračunjeno in odmerjeno količino prahu vsujemo nato v primerno veliko posodo. Ko smo to storili, zlijemo vrh prahu kozarec mrzle vode in zmesimo prah v gost močnik. Nato dolijemo par litrov mrzlega vina in vse skupaj stepemo v peno, kakor kuharica, ko stepe jajce v sneg ali v peno. To tepenje v peno se mora izvršiti zelo temeljito in popolno, ker od tega je zelo odvisen uspeh čiščenja. Konečno vlijemo spenjeno tekočino v vino v sodu. Da pa to

lahko storimo, moramo prej nekoliko vina odvzeti, ker drugače ne moremo spraviti vseh pen v sod. Nato vzamemo močno palico in s to palico dobro premešamo vino v sodu. S tem je delo gotovo, in če smo prav delali, in če je bilo vino drugače zdravo, se bo v par dneh učistilo in postalo kristalno čisto. Čez mesec dni, ali tudi prej, vino pretočimo.

Da preprečim vsako nesporazumljenje, omenjam končno, da se pred prvim pretakanjem čiščenje s katerikoli sredstvom ne more izvršiti, ker se na dnu nahaja še drožje, ki ga ne smemo zmešati z vinom.

— :: —

SVILOGOJSTVO.

MURVA — PREDPOGOJ SVILOGOJSTVA.

Svilogojstvo se je začelo v deželi razveseljivo širiti; tudi v krajih, kjer niso pred kratkim še nič vedeli o sviloprejkah in njeni gospodarski važnosti, se je začelo veliko zanimanje za svilogojstvo. Razna vprašanja, ki prihajajo na naš list, nam točno izpričujejo to. Žal pa, da ne bodo ljudje mogli z rejo sviloprejke pričeti tam, kjer manjka glavni predpogoj za uspešno rejo, namreč dovolj primerno starega murvinega listja. Ako kmet sploh nima, ali ima prav malo listja, naj ne prične z rejo. Izkušnje zadnjih treh let so jasno pokazale, da slabo računa, in sicer prav slabo računa, kdor misli, da bo dobil dovolj murvinega listja na trgu.

Prvo naj si vsak nasadi primerno število murv, ki naj jih skrbno neguje, in še le, ko bo imel primerno množino lastnega murvinega listja na razpolago, naj prične z rejo. V tem slučaju bo skoro gotov uspeh, ako boš s sviloprejko pravilno ravnal in je ne zanemarjal.

Radi tega prav z zadovoljstvom pozdravljamo sklep izrednega komisarja za upravo nove goriške pokrajine, s katerim je odobril predlog Kmehijskega

urada v Gorici, ki stremi za povzdigo svilogojstva ravno s tem, da priporoča saditev murvinih mladik kot glavni predpogoj za uspešno rejo.

Tozadevni razvelas komisarja se glasi v slovenskem prevodu:

»Na predlog kmehijskega urada razdelj pokrajinska uprava goriške dežele letkom letošnje pomladi 10.000 prvovrstnih cepljenih murvinih drevesc (veronske vrste). Polovica teh bo dve leti stara, druga polovica pa eno leto. Cena bo prav ugodna: 2 (dve) liri za drevesce in zraven še 10 stočink za stroške vzdrževanja, razdeljevanja itd.

Poljedelci, ki bi se hoteli okoristiti s to ugodno priliko, naj vložijo pismeno prošnjo ali pa naj tudi ustmeno izrazijo svoje tozadevne želje do 28. februarja 1927. bodisi pri kmehijskem uradu v Ajdovščini ali pri kmehijskem uradu v Gorici.

Naročila se sprejemajo ločno po vrsinem redu, kakor bodo prihajala, dokler ne bo zaloga izčrpana. Najmanjša naročba sme biti za 25, največja pa za 200 drevesc. Pri naročbi se mora vsakdo obvezati, da nasadi murvina drevesca na lastnem zemljišču.

Drevesca se bodo delila v prostorih bivše kmetijske šole v Gorici, Via Trieste 43 pod nadzorstvom kmetijskega urada v snopičih po 25 drevesc. Naročniki jih bodo morali prevzeti, kakor so, in plačali kupnino takoj ob prevzemu.

Naročniki se pravočasno obvestijo, kadaj se bodo delila drevesca. Kdor bi se določenega dne iz kateregakoli vzroka ne javil in dvignil naročenih drevesc, zgubi vsaktero pravico do njih.

—::—

POLJEDELSTVO.

V. I.:

BRANAJTE PŠENICO!

Brananje je eden najvažnejših poslov, ki ga moramo izvršiti pri obdelovanju pšenice. In sicer takoj ob pričetku pomladi. Ta posel je neobhodno potreben, ako smo sejali pšenico na ilovnat ali kepast svet.

Kepe, ki so med zimo zmrznile, se rade zdrobijo. Njih zemlja more prav lepo služiti za malo osipanje. Skorja, ki je nastala vsled zimskih nalivov, se z brano razdrobi in to ravno pospešuje razkroj gnojilnih snovi. Z razdrobitvijo skorje olajšamo tudi dostop vode v zemljo.

Z brano moremo tudi najlažje zamoriti razne škodljive rastline. V tej dobi se njihove korenine niso še zarile globoko v zemljo, kakor pšenične, zato jih z brano prav lahko izruvamo.

Brananje rodi tudi to ugodno posledico, da požene iz enega zrna več stebel. Z zobmi brane namreč ranimo ali prelomimo vršičke pšeničnega stebela, tako, da je potem pšenica prisiljena pogoniti več drugih stebel.

Brananje pšenice pri nas ni preveč v navadi. Poljedelci opuščajo to opravilo, ker zgleda na prvi mah pobranana njiva kakor oskubljena kokoš, ki le malo obeta. Ugodne posledice pa se pojavijo pozneje v veliki meri.

Prav priporočljivo je brananje takrat, ako smo posejali med pšenico tudi deteljo. Za take njive pa moramo rabiti bolj lahke brane, da nam ne spravijo deljnjega semena pregloboko v zemljo. Po brananju moramo pšenico nekoliko potlačiti s posebnim valjčkom, da tako

pokrijemo z zemljo korenine krog pšeničnih korenin. Tako valjanje je posebno na meslu pri lahki, peščeni zemlji. Brananje se navadno vrši, kadar se zemlja prične na vrhu sušiti.

—::—

LUCERNA ALI VEČNA DETELJA.

Če hočeš pridelovati na enem in istem prostoru lucerno za krmo skozi več let, jo moraš sejati na dobro njivo. Ko opaziš, da na tej njivi peša, preorji njivo, lucerno pa sej kje drugod. Pazi pa, da jo poseješ le na tak prostor, kjer ni rasla lucerna že več let.

Za lucerno odločeno njivo preorji globoko, plevel skrbno poberi in spravi z njive, zemljo pa dobro pognoji. Najbolje uspeva detelja na njivah, kjer so rastle prej močno pognojene okopavine, kakor turšica, krompir itd. Če je le mogoče, preorji njivo globoko že jeseni. Če tega nisi storil, ter niso tla zasnežena ali zamrzla, napravi to zdaj, in preden seme poseješ še enkrat bolj naplitvo, da zatreš pomladanski plevel in zemljo dodobra zrahljaš.

Če seješ lucerno za močno gnojenimi okopavinami, bo to mladi lucerni zelo hasnilo. Pusto zemljo pognoji z umetnimi gnojili. V to svrto raztrosi na vsak ha (približno 3 njive) površina 500 do 600 kg Thomasove žlindre ali pa superfosfata in 200 kg kalijeve soli. Ti gnojili raztrosi nekaj časa pred selvijo.

Seme sej raje bolj kasno, to je šele tedaj, ko se je zemlja že nekoliko ogreela, ker takrat detelja naglo raste in se obrani pred spomladanskim plevelom.

Deteljo seješ samo zasé ali pa pomešano med žito. Če je njiva plevela

prosta, je čista setev umesna. Nič pa ne škoduje lucerni, če seješ na isto njivo oves bolj naredko. To ji še celo koristi, ker je v mladosti oves nekoliko obsenčuje. Seveda moraš pa potem oves pokositi, dokler je še zelen. Če čakaš, da oves dozori, se lucerna preveč pretegne in če oves poleže, jo lahko zamori popolnoma.

Ne kupuj semena od kogarkoli, ki bi ti ga ponujal. Obrni se le na onega, ki ti jamči, da je seme čisto, osobito pa da je prosto predenice ali las. Čestokrat primešavajo deteljnemu semenu seme tropolca, kozje detelje ali medene detelje in hmeljne lucerne. Bilo bi odveč,

ako bi tu opisoval, v čem se razlikuje seme lucerne od drugih primesi. Po novem zakonu v varstvo kmetijskih potrebščin sme prodajati semena javno samo on, ki ima za to dovoljenje od fitopatološkega (za varstvo rastlin) zavoda v Conegliano in ki ima za vsako partijo posebno spričevalo o pristnosti, čistosti in kaljivosti semena, ki ga ima na prodaj.

Lucerno sej na gosto. Če s semenom štediš, zapravljaš. Posebno tam, kjer plevel bujno raste, ne štedi. Za vsak ha (10.000 m²) površine vzemi po 20 do 30 kg semena, ga enakomerno posej in plitvo zavleci.

VRTNARSTVO IN CVETLIČARSTVO

Anton Nardin (Rim):

VRTNICA.

Vrtnice uspevajo skoro v vseh zemljah, ljubijo pa bolj humozno zemljo.

Sadijo se brez kepe, golih korenin in po možnosti jeseni od 15. oktobra do 15. decembra. Predno jih sadimo, naredimo dobro delo, da korenine namočimo v zmesi ilovice, vode in kravjeka. To je potrebno posebno pri onih rastlinah, ki so čez leto trpele radi suše, uši, bolezni in drugih škodljivih vplivov. Korenine se malo prikrajšajo, bolne do zdravega mesta, suhe se pa odstranijo. Sadiji je grmičaste rože tako globoko, da se cepljeno mesto pokrije z zemljo. Pri sajenju se uporablja kompost ali dobro prepereli gnoj.

Mladice - rozge je obrezati na kratko do $\frac{3}{4}$ njene dolžine. Ni se treba bati, da bi preveč obrezali, ker bolj ko bo rez kratka, tem bohotnejše poženejo očesa. Po sajenju pokrijemo zemljo okrog rastlin s svežim gnojem. Ta gnoj varuje korenine pozimi pred mrazom poleti pred vročino, drži vlago in deževnica vlepe mnogo hranilnih snovi v zemljo. Dobro je, če enkrat ali dvakrat poleti pregnojimo.

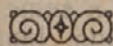
Rez ima namen, da vzgojimo in obdržimo vrtnico v gołovi obliki. Z rezjo rastlino krepimo, pa tudi slabimo, z njo odločujemo poznejše cvetenje. Rez se ravna po rasli raznih sort. Predogla rez šibko rastočih sort nam da mnogo cvetja, ki pa je majhno, neenakomerno razvito in malo trajno, s kratko rezjo pri močno rastočih sortah pa povzročimo izvanredno bujno rast, ki da pa malo cvetja. V splošnem se prikrajša mladica pri močno rastočih sortah za $\frac{1}{3}$, pri šibko rastočih pa $\frac{2}{3}$ do $\frac{3}{4}$ dolžine. Najugodnejši čas obrezovanja je tedaj, ko se očesa začnejo napanjati. Ko je normalno cvetenje končano, se vršički malo prikrajšajo.

Da bomo imeli rastline močne, zdrave in lepo cveteče, moramo jim dati nekaj priboljška v dobi njih rasti, posebno pa februarju, ko se začne v njih prebujati novo življenje. V poštev pride strnišnica, gnojnica, umetna gnojila.

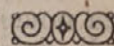
Imamo več načinov razmnoževanja vrtnic: s semenom, a ta ni za naše razmere prikladen. Za nas pride v poštev le razmnoževanje s potaknjenci; z olese nelimi potaknjenci se razmnožujejo vrtnice proti koncu poletja in jeseni, z zelenimi pa koncem spomladi in začetkom poletja. Najbolj razširjeno pa je cep-

ljenje. Za nas pride najbolj v poštev okuliranje na živo in speče oko, ker ne zahteva nikakih posebnih priprav, cvetličnjakov, gnojakov, umetne toplote, škropljenja itd. V živo oko se cepi od junija do avgusta. Cepljenje v živo oko ima to dobro stran, da očesa še isto leto poženejo in da prihodnje spomladi

sadike že lahko prodamo ali posadimo na stalno mesto; slaba stran pa je ta, ker se jih manj prime radi vročine in suše, nedozorele mladice pa trpijo vsled zime. Mnogo bolj se uporablja cepljenje v speče oko, to pa v drugi polovici avgusta do oktobra.

GOSPODARSKI KOLEDAR

Marec.

Poljedelstvo: Pripravi zemljo za posev zahtevnih pridelkov. Glavni pogoji za uspevanje setev je rahla, primerno pognojena in primerno vlažna zemlja, nadalje dobro seme, ki ga pravočasno in pravilno posejemo. Zemlje, posebno težke zemlje, ne smemo spomladi orati in sploh obdelovati, ko je premokro, ker potem jo bolj zatopimo in zapremo, nego pa zrahljamo in odpremo zraku in gorkoti. Le v dobro zrahljani zemlji se more vlaga enakomerno porazdeliti in prhniti hléviski gnoj. Torej je pri pomladnem obdelovanju prva naša naloga, da spravimo zemljo v takšno rahlost, ki najbolj prija uspevanju posameznih semen. Najbolj zgodaj sejemo ona semena, ki potrebujejo mnogo vlage (grah, leča, bob, detelje). Potem sejemo zgodaj takšna semena, katere rabijo za svojo raščo daljšo dobo in so manj občutljiva napram pozni slani (jara rž, jara ječmen, jara pšenica, oves, zgodnji krompir, korenje, zgodnji lan). — Kjer je srež privzdignil ali izril rastlinice ozim, jih je treba z valjarjem ali drugim primernim orodjem pritiskati k zemlji, da se korenine zopet sprimejo z zemljo. Isto je napraviti tudi na deteljiščih, ki so šrpela vsled sreža.

Živinreja: Vprežno živino je treba ob času obilega in težkega dela posebno dobro krmiti. Razen radi večjega navora pri delu so vprežne živali tudi radi menjave dlake bolj občutljive in hitreje utrudljive. Zato jih tudi snaži bolj skrbno in pazi, da se ne prehladijo. — V marcu

in sploh v pomladnih mesecih se skoti največ pujskov. Oskrbuj in krmi dobro doječo svinjo, da dosežeš s pujski čim večji uspeh. Marec je eden glavnih mesecev za pokladanje jajec in valitev pišče. Gospodinja, ki ni še poskrbela za valitev, naj to čimprej stori, ako hoče priti do pišk, ki ji začnejo nesti že jeseni. Upoštevati je, da postanejo piške dobre kokoši-jajčarice takrat, ako podložimo jajca le od onih kokoši, ki nam najbolj nesejo. Paziti je, da se jajca med valitvijo ne onesnažijo in z blatom zamašijo luknjice v jajčni lupini, vsled česar bi se mladiči v jajcu lahko zadušili.

Travnišтво: Nadaljuj z deli, ki jih nisi opravil februarja. Sedaj je čas pomlajanja travnikov, na katerih ni dovolj primernih in pravih krmskih rastlin. Najprej posej dobro pobranane in ako mogoče s kompostom pognojene travnike s primerno mešanico trav in detelj. Na bolj vlažnih travnikih in posebno po kopiščih se že začne prikazovati podleskovo listje, ki oddaja razvijajoče se semenske glavice ali stroke. Podlesek zatiramo s pokošenjem, z izruvanjem čebulic in z zabijanjem ostro ospičenih količev v srce ali sredino rastline 40 do 50 cm globoko.

Čebelarstvo: Začne se čebelarstvo leto. Lepega dne preglej svoje panje in preštej njih vrste. Pazi, ali je povsod matiča. Brez nje ni uspeha. Posnaži panje z grebljico. S tem prihraniš čebelam mnogo dela in časa, ki ga morejo z uspehom porabiti za druge posle, ki ti bodo v korist. Odpadkov ne metaj kar

na slepo proč. Preglej jih natančno; iz njih oblike lahko ugotoviš, kakšno je stanje čebelne družine v panju. N. pr. ako najdeš med njimi drobne kristale medu, trpijo čebele žejo, ako je pod zamazan, je v panju griža, itd. — Panje, ki se že od zunaj poznajo, da so dobri, pusti na miru. Druge pa preglej z ozirom na zalogo medu. Vznemirjanje čebelam nikoli ne koristi. Družinam, ki imajo pičle zaloge hrane, moraš pomagati. Pri tem ne bodi škop, ker bi se ti skopost znala bridko maščevati ob paši. Ako nimajo čebele marca in aprila dovolj hrane, se ne morejo pravilno razvijati. Ob paši imaš potem slabiče, ki ti nič ne dajo. In veš, da je žalost velika, ako bo tvoj sosed-čebelar, ki je preudarnejši od tebe, po akacijevi paši točil obilo sladke strdi, ti pa boš ob strani stal in gledal svojo revščino. Pa še nekaj. Slabičev ne trpi v svojem čebelnjaku. Ti so gotovo zguba. Veselja ti ne bodo nikdar delali, pač pa obilo skrbi.

Vinogradništvo: Glavna opravila, ki se morajo izvršili v vinogradu smo že večkrat opisali v posebnih člankih. Zapomni si, da je ta mesec najboljši čas za sajenje trt. Nove nasade moraš dobro pognojiti, najboljše s kompostom ali mešancem. Sedaj je čas, da trte okopaš, jim pristaviš kolje, popraviš škarpe, itd.

Kletarstvo: V kleti je zdaj bolj čas miru. Saj vina morajo biti že vsa pretočena. Kdor je prečkal zgodaj decembra, a se mu vino ni še dodobra učistilo, naj ga še enkrat pretoči in čisti s kakim čistilom.

Sadjarstvo: Čas cepljenja je tu. Pameten sadjar si je cepičev že nabral

januarja in februarja, in jih ima marca, lepo pri rokah, kadar jih rabi. A vsi niso taki. Saj vemo, da je ravno pri nas sadjarstvo še nebogljena sirotica, ki naj bi le dajala, a ničesar dobila. Cepiči morajo biti le od krepkih, zdravih in dobro rodecih dreves, ki so že nekoliko starejša. Tudi na okopanje in gnojenje sadnega drevja naj se ne zabi. Sedaj je zadnji čas za ta opravke. Sedaj se potrudi, da bo jeseni kašča polna tudi sadja.

Vrtnarstvo: Vse delo, ki je zaostalo februarja, se mora izvršiti v marcu. Glavni čas za setev in sajenje je tukaj. Seje se solata, špinača, redič, grah, beli in črni koren, redkvica, korenje, bela repa, rdeča pesa in peteršilj. Sadi se krompir, čebulček in česen. Za okopavanje in pognojenje špargljev je zadnji čas. Presajajo se v zimskih gredicah vzgojene zeljine sadike, salata, karfiol, koleraba i. d. na prosto. V zimske gredice pridejo lončki iz kravjega blata in peska, v katere se sejejo kumare ali murke. Ako se ni bati več mraza, presadi jih proti koncu tega meseca kar z lončki vred na prosto. Pripravljaj novih hrenovih nasadov.

Cvetličarstvo: Ob vrtnih lopah, ob stenah in drugod rastoče vzpenjalke osnažimo, obrežemo in pognojimo ter jih lepo razpeljemo in privežemo. — V marcu delimo in presajamo razne lepolične grme in kasno cvetoče trajnice. — V hladnih prostori in kletih prezimljene presadimo in jih postavimo ob ugodnem vremenu na prosto. Vse sobne cvetlice postavimo kolikor mogoče na sonce in jih po potrebi vedno bolj zalivajmo. — Preglejmo gomolje dalj.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Št. 5. — J. M. v S. — Vi pišete: Kakšno mnenje zavzemajo strokovnjaki, koliko vpliva krma na toščo v mleku? Kaj storiti, da bo imelo mleko 5 do 6% toščice?

Odgovor: Množina toščice v mleku

je odvisna od krme, a tudi od drugih činiteljev. Ni mogoče točno odgovoriti v par stavkih na Vaše vprašanje. Zato bomo v prihodnjih številkah obširneje obravnavali predmet. Do tedaj pa potrpite.

Št. 6. — M. Z. K. — Vi pišete: Ali morajo tudi Mlekarske zadruge, ki se pečajo s prodajo sira, mleka in masla prositi za dovoljenje obratovanja in položiti zadevno jamstvo, kakor druga zasebna Irgovska podjetja?

Odgovor: Da! Čas za vlaganje prošenj na pristojno županstvo je do 31. marca 1927. Ravno do tega roka je treba tudi položiti predpisano varščino! Mlekarna, ki prodaja le na debelo, je prijave prosta.

Št. 7. — M. K. L. — Na Vaše vprašanje je odgovoril g. živinozdravnik Gerbic v današnji številki s člankom: »Kedaj govedo kašlja?« na strani 25.

Št. 8. — J. F. T. — Vi prašale: Več živinorejcev v našem okraju se pritožuje, da krave okrog 14 dneh po odstavitvi teleta izgubijo mleko. Med molžo jih neprestano sili na stran (na vodo), teka pa ne izgubijo. Kaj bi bilo vzrok?

Odgovor: Na to presplošno vprašanje je težko dati točen odgovor. Da se pojavljajo semtertja taki slučajji, ne bom zanikal, a kar mi je iz moje prakse znano, so le redki. Radi tega bi nam morali obširno pojasniti, koliko je takih slučajev in od kedaj se pojavljajo. Prosim natančen popis bolezni. Ali izgubijo krave mleko takoj ali polagoma? Ali ni morda tudi blato spremenjeno? Ali ni v Vašem okraju kakšen poseben način krmljenja? — ic.

Št. 9. — K. J. Št. — Vi prašale: Moja krava se težko molze. Krava je divja, bije in suva z nogami, ko se prične

molzti. Drugače ima dovolj mleka, 10 do 12 litrov dnevno, a človek se pri molži grozno utruji. Kako odpomoči?

Odgovor: Ako gredo od krave vedno le samo drobni curki mleka, je to znamenje, da ima krava prirojeno ali pa pridobljeno zoženje cev v siskih. Skozi ozko cev zamore priteči manj tekočine naenkraf, nego skozi široko. Razširjenje odprtin v siskih bi zamogel izvesti samo strokovnjak-živinozdravnik.

Št. 10. — Š. V. S. — Vi prašale: Kedaj se bo vršil letos mednarodni velesejm v Milanu in v katerih mestih Italije se bodo letos še vršili mednarodni velesejmi?

Odgovor: V Milanu bo sejm od 12. do 27. aprila 1927. Potem bodo še velesejmi v Padovi od 5. do 20. junija, na Reki koncem avgusta in začetkom septembra, v Neaplju od 16 do 30 avgusta.

Št. 11. — R. B. S. — Vi pišete: Kako naj ravnam s česnom in čebulo, da mi bosta dobro uspevala? Lansko leto sem zemljo dobro pognojila, plela in okopavala in ob dežju zalivala z gnojnico. Česen je ostal droben, čebula pa mi je gnila. Kaj bi bilo temu vzrok?

Odgovor: Če hočete imeti lepo, zdravo čebulo, vsadite jo v zemljišče, katerega ste leto prej dobro pognojili, ker v svežem gnoju čebula rada gnije. Čebule ne smete saditi pregloboko. Zrelo čebulo morate spravljati v shrambe le ob lepem in suhem vremenu, ker drugače vam čebula v shrambi segnije. Enako velja tudi za česen.

PRAKTIČNE DROBTINICE

Kako naj se gnoje špargljevi nasadi? — Vsako 2. ali 3. leto naj se pognoji nasad močno s hlevskim gnojem, poleg tega pa naj se raztrosi na vsako četrtino ha površine 150 do 200 kg kalijeve soli, 200 kg Thomasove žindre ali 150 kg superfosfata in 150 kg solitra ali 100 kg žveplenokislega amonjaka.

Najprimernejši čas za gnojenje z

umetnimi gnojili je od januarja do marca, le s čilskim solitrom naj se gnoji v dveh obrokih in sicer raztrosi naj se prva polovica spomladi, preden se začne s pobiranjem špargljev, druga polovica pa šele potem, ko si šparglje nehal pobirati.

Kako naj se ravna z mladimi purami. — Ko so se izvalile, pokladaj jim sprva

bel, v mleku namočeni kruh, poleg tega zmečkan kuhan krompir, kuhano kašo in primešaj temu nekoliko surovega jajca in nadrobno sesekanega mesa. Tudi sladka skuta naj se jim poklada. Purčke zelo rade žro tudi nadrobno sesekano čebulno listje. Ker rosa in dež purčkam zelo škodujeta, zato drži jih, ko je še rosa ali dež, pod streho na suhem. Da se med piljem vode ne zmočijo, daj jim vodo v plitvi posodi. Da se ne zmočijo, naloži v posodo toliko kamenja, da bo voda samo ob robu posode.

Kdaj in s čim naj se pognoje travniki. — Najprimernejši čas za gnojenje travnikov je od novembra do februarja, deloma tudi še februar. Na ha = 10.000 m² travnika raztrosi na osušnih travnikih 500 do 600 kg superfosfata, na mokrotnih in takih, kjer apna primanjkuje, pa enako količino Thomasove žlindre. Poleg enega ali drugega teh gnojil pa raztrosi na vsak ha 150 do 200 kg kalijeve soli. Brez dodatka tega slednjega gnojila ne boš dosegel pravega uspeha! Po končanem gnojenju povleci travnik podolgem in počez s travniško brano.

Kateri prasiči so najboljši za pleme? — Ako hočeš, da ti bodo prasiči dobro uspevali in da boš primerno priredil z njimi, izberi si jih iz pomladanskega ali iz zgodnjega jesenskega gnezda.

V čem se razlikuje mrzla greda od tople? — Večkrat čitaš, da ločijo vrtnarji grede v mrzle in tople. Mrzla greda se razlikuje od tople le v tem, da je

brez gnoja. Lega grede naj bo prekosolčna in naj ima obod in steklo. V mrzli gredi se rastline ne tako pomehkužijo kakor v topli.

Kako pripravimo toplo gredo? — Na dno tople grede denemo prvo plast listja, nato pa plast konjskega gnoja; potem pa sledi plast za plastjo listja in konjskega gnoja do potrebne višine, seveda menjaje se. Vsako plast posebej je dobro pollačili. Na zadnjo plast konjskega gnoja je porosili razkrojenega hlevskega gnoja in na tega pa 20 do 25 cm presejanega mešanca (kompost) oziroma dobre vrtnice zemlje. V tako napravljeno gredo ne smemo takoj sejati, marveč moramo počakati 6 do 8 dni. Kajli uhajajoči plini iz razkrajajočega gnoja bi jedva izklile rastlinice uničili. Mnogokrat pa se tudi noče v gnojni gredi stvarjati toplota vsied raznih vzrokov. V tem slučaju je potreba gnojno gredo razdreti ter na novo pollačiti plast za plastjo. Tako bi tudi posejano seme šlo pod zlo.

Kako odpravimo škodo, ki nam jo napravi zmrzal? — V zimskem času dvigne zmrznjena zemlja mnogokrat spinačo, zimsko solato itd. Taka rastlina je kmalu uničena, ako je ne v kratkem času prilisnemo nazaj v zemljo. Gole korenine namreč hitro pozebejo. Radi tega moramo posejane grede večkrat pregledati in morebiti dvignjene rastline spet potisniti v zemljo.

GOSPODARSKI DROBIŽ

Odlikovanje. — Na mednarodnem velesojmu v Reki, ki se je vršil lanske jeseni, in ki so se ga udeležile tudi mnoge naše lvrčke in organizacije, so bile odlikovane med drugimi tudi: Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici, Zadruga zveza v Gorici in Slovenska čebelarska zadruga v Gorici.

Mi se moramo udeleževati razstav in sličnih gospodarskih prireditiv. — Gorenja nolica o odlikovanju nekaterih naših združnih organizacij nam daje

priliko, da svetujemo našim gospodarskim podjetjem sploh, da se po možnosti udeležijo vsake gospodarske manifestacije v deželi in v državi, kjer razmere to dopuščajo. Dobre posledice takih udeležb ne izostanejo. Nekje se bo uspeh čutil takoj, drugod še le pozneje, a uspeh bo gotov. Seveda moramo pa paziti, da se na takih prireditvah lepo predstavimo. Lahko bi že sedaj navedli par primerov, ki jasno kažejo, kakšnih koristi so prinesle nekaterim udeležbe na go-

spodarskih prireditvah lanskega in predlanskega leta. Kdor hoče danes dobiti odjemalcev za svoje blago, ga mora ponujati, in razkričati v svet, da prideluje to in to. In za to ni lepših prilik, kakor so ravno razne razstave in velesejmi.

Podaljšani rok. — V varsivo predujmov, ki so jih dobili vojni odškodovanci za vzpostavljanje svojih uničenih posesstev, je zakon dovoljeval denarnim zavodom, da so se mogli vknjižiti na dolično posesivo brez sodelovanja prizadelega vojnega odškodovanca. Za tovrstne vknjižbe pa je bil določen rok, ki bi zapadel le dni. Na pritisk prizadetih denarnih zavodov pa je ta rok podaljšani do 31. januarja 1928.

Novi srebrni denar po 5 in 10 lir je že pričel krožiti. Po obliki in velikosti se 5 in 10 lirski novci ne razlikujejo mnogo od krožečih eno- in dvolirskih novcev. Zamenjava je prav lahka. Opozorjamo ljudi na to, da ne bi kdo po nepotrebnem trpel škode.

Izlet kmelijsko - nadaljevalne šole v Biljah. — Ena najbolj živahnih šol je gošovo biljenska. Njen voditelj g. učitelj Josip Koglot zasluži vse priznanje. Pod njegovim vodstvom je priredila že celo vrsto poučnih izletov. Tako tudi v nedeljo 23. januarja l. l. na posestvo g. Ivana Štepančiča v Renčah. Udeležba je bila prav lepa ne le iz bližnje okolice, temveč tudi od ajdovske strani. Izletniki so z zanimanjem ogledovali lepe gospo-

darske naprave g. Tife in so se na lastne oči prepričali, kaj zmore pogum, neustrudljivost in vztrajnost. Posebno so se zanimali za nove sadne nasade in za moderno zgrajen gnojnik po švicarskem vzorcu. — Želimo, da bi se takšni izleti ponavljali in da bi prinesli onih uspehov, ki jih prireditelji od njih upravičeno pričakujejo.

Številke liktorskega posojila. — Uradna poročila pravijo, da je bilo do sedaj podpisanih 3 milijarde in 150 milijonov lir za liktorsko posojilo. Od tega sta bili takoj plačani v gotovini 2 milijardi in 425 milijonov lir, v obrokih se bo še plačalo 725 milijonov lir. — Gorenji zneski pa niso še končno veljavni, ker zapade rok za podpisovanje v kolonijah in v inozemstvu šele 31. marca 1927.

Za liktorsko posojilo je bilo zamenjanih 20 milijard in 358 milijonov obveznic državnega zaklada (navadnih, pet in sedemletnih). Toda tudi te številke niso še končno veljavne, ker se še vedno nadaljuje menjava devetletnih obveznic.

Določbe metričnega pravilnika so razlegnjene tudi na nove pokrajine. — Po teh določbah se sme v javnih lokalih prodajati vino, mleko itd., izključno le v posodi, ki je žigosana od pristojnega metričnega urada. Prepovedana je torej raba takih posod, vrčkov in steklenic, ki nimajo žiga. — Nove določbe so stopile v veljavo 1. januarja 1927.

Odlikovano tisk. podjetje L. Lukežič, Gorica. — Odgovorni urednik: Ravnatelj Viljem Dominko.

Zavarovalnici „LE NORD“ in „ROYAL EXCHANGE“

sta najgotovejši zavarovalnici proti požaru, strelji,
in vsem drugim nezgodam.

**Zastopstvo za GORIŠKO in bivšo KRANJSKO ima
HROVATIN KSIST**

**v GORICI, Viale XXIV Maggio št. 11 - prej ul. Treh kraljev.
Zavarovanje proti nezgodam delavcev na delu.**